

Klára Bukovjanová:

Finanční odškodnění církví a náboženských společností z pohledu české společnosti

Posudek vedoucího bakalářské práce

Studentka si vybrala téma, které je aktuálním tématem politických rozepří a bylo nedávno předmětem předvolební kampaně. Pro jeho nepředpojaté a věcně správné zvládnutí je potřebná znalost vztahů mezi náboženskými společnostmi a státem.

V *Úvodu* autorka práce představuje rozložení dílčích témat do kapitol. stanoví jako hlavní úkol představení právních norem a reakcí obyvatelstva na ně. V rozporu se zadáním se nepokusila o typologizaci postojů veřejnosti ani o představení specifického přínosu religionistiky k tématu (nepokládáme-li za typologizaci odstavec o 7 řádcích v *Závěru* (s. 44). Stanoví si pouze dokumentační úkol a u toho v celku práce zůstává.

Přiměřenou část práce věnuje Klára Bukovjanová právním normám, zejména výčtovým restitučním zákonům ze začátku devadesátých let a zákonu o majetkovém vyrovnání z r. 2012 (s. 14 – 25). Ocenění si zaslouží přehled postojů akreditovaných církví k tomu, co autorka nazývá restitucemi. To lze pokládat za část pohledu české veřejnosti na téma. Spíše odmítavým hodnocením vybraných reprezentantů veřejnosti věnuje pouhé čtyři stránky (26 – 30) a to zpochybňuje objektivitu práce.

V kapitole 6. *Vztah českých občanů k náboženství a církvím* (s. 42, 43) autorka vnáší do práce nové téma, ale neprobírá je s potřebnou důkladností. Jak odklon od víry v Boha příklon k alternativní spiritualitě (nedoložený konkrétními údaji o zdroji) souvisí s odmítáním tzv. restitucí většinou českého obyvatelstva, není zřejmé.

Autorka náležitým způsobem pracuje s prameny. Částky přidělené zákonem o vyrovnání jednotlivým církvím v § 15 uvádí na konci práce pod záhlavím *Dodatky*. Zřejmě mělo jít o Přílohy, resp. jednu přílohu.

Závažným nedostatkem práce je nejasné a drobnými chybami přeplněné vyjadřování všude v práci, kde nejde o citaci či parafrázi pramenů. Autorka neověřuje některá svá tvrzení. Pouze jako příklad uvádím nedostatky ze s. 18: Autorka nedokládá, v čem

spatřuje uznání protiprávnosti záboru majetku podle tzv. Benešových dekretů ze strany státu. Není jasné, co místní správa nerespektovala, zábor majetku nebo jeho domnělou protiprávnost? Spojovat období perzekucí s „vítězstvím komunistické strany ve volbách r. 1948“ je nevýstižné. O novém režimu rozhodl převrat v únoru 1948. Volby 30. května 1948 již nebyly volbami mezi komunistickou stranou a jinými stranami jako ve volbách do té doby. O úřadu, autorka říká, že měl „dozorovat“, takové slovo však čeština nezná (měl vykonávat dozor nebo měl dohlížet). Věta o druhém z přijatých zákonů je zmatená a nedává smysl. Státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti nepodmiňoval pouze právo na „státní plat“. Bez tohoto souhlasu nebylo možno vykonávat duchovenskou činnost ani bezplatně, ba dokonce to bylo trestné. Tvzení o „likvidaci klášterů a řeholních řádů“ r. 1949 je nepřesné. Mužským řádům byla znemožněna činnost, činnost ženských řádů byla zachována, avšak omezena a postavena pod kontrolu, a dále ženským řeholním komunitám bylo stanoveno místo pobytu a působení. Podobné věcné a jazykové chyby výrazně znehodnocují práci v celém jejím rozsahu.

Vzhledem k tematické vyváženosti, dohledání a zpracování i hůře dostupných podkladů a k obohacení tématu o přehled postojů církví si práce zaslouží ocenění. Vzhledem k nesplnění některých úkolů ze zadání a k četným jazykovým a věcným nedostatkům musí být hodnocení práce sníženo. Po zvážení doporučuji práci k obhajobě, očekávám vyjádření studentky k námitkám a za předpokladu úspěšné obhajoby navrhuji hodnocení 2 – (velmi dobře minus).

Ivan Štampach